

HIV-smittad i sitt arbete – en läkares upplevelse

Mahlon Johnson. **Kampen för ett mirakel. Är aids-gåtan på väg att lösas?** 286 sidor. Malmö: Richters, 1997. ISBN 91-7705-538-1.

Recensent: Knut Lidman, docent, överläkare, infektionskliniken, Danderyds sjukhus, Stockholm.

De flesta som arbetar med HIV/aids-patienter har, även om de fått höra att risken statistiskt sett är liten, oroat sig för att sticka eller skära sig i samband med vården. Boken handlar om något så ovanligt som en läkares, en amerikansk neuropatologs, personliga skildring av att bli smittad med HIV i sitt arbete.

Han berättar i boken på ett lättläst språk om sina upplevelser från den dag 1992 då han blev infekterad. Han skar sig själv i fingret i samband med en obduktion av en patient som dött i aids. Man kan tycka att han utsatte sig för något större risker än vad som brukar vara normalt. Obduktionen, vars resultat skulle ingå i ett forskningsprojekt, utfördes en kväll efter ordinarie arbetstid och vad jag kan förstå utan föregående formalinbehandling av kroppen. I bo-

ken skildras läkares kvalfyllda långa väntan innan diagnosen ställs. HIV-beskedet medförde en livskris, och framtidsförhoppningarna fick omprövas.

Läkaren blir också patient. När immunförsvaret snabbt försämras året efter att infektionen diagnostiserats så arbetar han uttröttligt för att få tillgång till nya experimentella behandlingar. Man får följa honom från den behandlingspessimism som rådde 1993 fram till de sista årens ökande optimism när det gäller HIV-behandlingen (historien förs fram till 1996). Han är med om utvecklingen från monoterapi till kombinationsbehandlingar inkluderande proteashämmare. Han prövar också medicinering med IL-2. Under behandlingen visar hans immunförsvaret tecken till förbättring. Hans förhoppning, liksom många patienters idag i länder där man har råd med den dyra behandlingen, är att infektionen skall hållas i schack under många år med hjälp av en noggrann medicinering.

Läsvärt för vårdpersonal

Läkaren hade tidigare, innan han blev smittad, som forskare engagerat sig i HIV-infektionen som vetenskapligt problem. I och med att han själv drabbas engagerar han sig också emotionellt i patienters problem. Man får även möta andra patienter och deras anhöriga, engagerad sjukvårdspersonal samt frivilliga stödpersoner. Även om boken speglar amerikanska förhållanden skulle en stor del av det som skildras kunna ha hänt i Sverige. Boken är läsvärd för svensk vårdpersonal. •

Paul Abrams. Till skillnad från tidigare ingenjörsmässiga böcker var de skrivna av kliniker för kliniker på ett begripligt sätt. Bägge böckerna har utkommit i förnyade upplagor, Paul Abrams bok nu senast. Författarna behandlar sitt ämne olika. Mundy redogör utförligare än Abrams för neurourologi och inkluderar också terapimöjligheter, däribland kirurgiska metoder.

Intressant för nybörjare

Abrams bok är didaktiskt uppställd och har stora fördelar för den som har ett nyvaknat intresse för urodynamik men inte så djupa tidigare kunskaper. Paul Abrams har under många år varit en av medlemmarna i International Continence Society's standardiseringsnämnd, vars syfte är att skapa enhetlighet i definitioner och fastställa rekommendationer för urodynamisk undersökningsmetodik. Därigenom uppnås att kliniker talar samma språk och att forskningsstudier kan jämföras. Den avslutande tredjedelen av Abrams bok är ett värdefullt uppslagsverk över kommitténs rapporter, vilka efter hand revideras. För den som står i begrepp att starta urodynamisk verksamhet eller köpa ny apparatur finns ett värdefullt avsnitt om för- och nackdelar hos olika instrumenttyper och riktlinjer för vilka minimikrav som bör kunna ställas.

En klok doktor

Främst är emellertid Abrams en klok

Urodynamik för kliniker

Paul Abrams. **Urodynamics**. 2 ed. 341 sidor. London–Berlin–Heidelberg: Springer Verlag, 1997. Pris DM 98. ISBN 3-540-19678-1.

Recensent: Anne-Charlotte Kinn, docent och överläkare, urologiska kliniken, Karolinska sjukhuset, Stockholm.

Länge saknades bra läroböcker i urodynamik. Under 1980-talet utkom i rask följd två översiktsverk skrivna av A R Mundy respektive